

120318 Midfastosöndagen Evelina Johansson

Livets bröd

Det är ett välkänt faktum och ett vanligt skämt att svenskarna är ett fikande folk. Ordet fika – så centralt i den svenska umgängeskunsten är svårt att översätta till andra språk.

Fika är alibit för vuxna människors umgänge. Barn kan ringa på hos varandra och säga ”Kan jag va’ med dig?” Vuxna kan inte göra så. Vuxna måste ha en ursäkt, ett alibi. Som fika, eller att äta lunch eller glass (eller barn som leker med varandra).

Också i kyrkan fikas det därför en hel del. I grupper, vid sammankomster och så naturligtvis kyrkkaffet. Inget av alla dessa fikan är ett självändamål. Snarare är de medel – och som medel oerhört värdefulla. Idag samlas vi inte för att fika – vi samlas för att i den heliga mässan fördjupa vår gemenskap med Gud och varandra. Men för att detta skall ske är det viktigt att få sitta ned en stund efteråt, andas ut och talas vid. Fikat ger oss den möjligheten. Kanske behöver vi biland också fikar eller maten för att orka med det vi kommit för att göra.

I dagens evangelium – som tillhör det bäst belagda materialet i hela Jesusbiografen, eftersom det finns belagt i alla fyra evangelierna – bjuder Jesus på kyrkkaffe. Ingen av de många människorna – 5000 män plus kvinnor och barn – har kommit till den öde trakten för att få äta bröd och fisk. Att döma av de starka reaktionerna på brödundret är det första gången Jesus gör något liknande. Folk kunde alltså knappast ha väntat sig det – det är inte därför de kommit. De har kommit för att träffa Jesus och lyssna till hans ord. Men man kan inte lyssna hur länge som helst, inte ens till Jesus, man måste också få äta, för att orka lyssna – eller orka gå hem efteråt för den delen.

Det är alltså inte framför allt en hjälparbetare i svältdrabbade områden som Jesus liknar i detta stycke av evangeliet, utan snarare de oräknliga tappra själar som ordnar med kaffekokning med mera i våra församlingar på söndag förmiddag.

Brödundret visar förvisso att Jesus har stor förståelse för våra kroppsliga behov. Han vet att vi behöver äta. På det sättet är Jesus som delar ut bröd naturligtvis också en förebild när det gäller vårt uppdrag att bryta vårt bröd med dem som svälter. En förpliktelse som inte nog kan understrykas, särskilt i fastetiden. Men om vi läser vidare i Johannesevangeliets sjätte kapitel märker vi att Jesus inte vill göra stillandet av dessa kroppsliga behov till sin huvuduppgift. Dagen därpå när folket följer efter honom säger han: ”Sannerligen, jag säger er: ni söker inte efter mig därför att ni har fått se tecken utan därför att ni åt av bröden och blev mätta.”

Jesus öppnar inte café – han ordnar kyrkkaffe. Han mättar folket med bröd och fisk när de kommit för att lyssna på hans ord, men han är inte särskilt nöjd när han blir uppsökt dagen därpå bara för att folk är sugna på mer fiskburgare.

Jesus ger bröd – men det är Jesus själv, inte kornbrödsbitarna, som är Livets bröd.

Jesus är livet bröd.

En kvinna vid en anställningsintervju tillfrågades om sina intressen. Hon nämnde bland annat att läsa böcker och spela piano. ”Det var ju inte så sociala intressen”, sade intervjuaren, varpå kvinnan svarade: ”Umgås med vänner är väl inte ett intresse, det är väl ett basbehov.”

Något liknande ligger i att Jesus är livets bröd. Jesus är inte ett fritidsintresse, som skall jämföras med eller rangordnas bland våra andra intressen: dans, fotboll, titta på film, lösa korsord eller vad det än vara må. Jesus ska placeras bland basbehoven: mat, luft, sömn – sådant vi måste ha för att leva överhuvud taget. Händer det att du upplever dig inte ha tid för Jesus, inte tid att gå i söndagens gudstjänst, bedja, läsa Bibeln? Visst kan man uppleva det så, men själva frågan ”Har jag tid?” är i det sammanhanget lika rimlig som att fråga sig ”Har jag tid att äta?” Man kan inte svara nej på den frågan särskilt ofta utan att det får allvarliga konsekvenser för liv och hälsa. Till och med om man åt en väldigt stor måltid den ena dagen kommer det att vara problematiskt att inte ta sig tid att äta dagen därpå. Inte heller är mat något man kan ägna sig åt en kort tid i livet, och låta ligga på is i andra perioder – hur mycket man än för söker övertyga oss om att vi är projektmänniskor numera. På samma sätt är det med Jesus. När vi finner oss inte ha tid för honom, kan det bero på att vi låter honom dela tidkaka med fel kategori sysselsättningar – inte med mat, vatten och luft utan med allehanda tidsfördriv. Och när vi låter honom stå tillbaka i våra liv blir det, precis som med maten, ett gapande tomrum i vårt inre, ett oerhört grundläggande behov som lämnas otillfredsställt, vare sig vi genast märker det eller inte.

Jesus är livets bröd

Låt oss så slutligen lämna bildspråket bakom oss och konstatera att Jesus, precis som han säger, är livets bröd. Inte bara fungerar som livets bröd eller kan beskrivas som livets bröd, utan faktiskt är livets bröd. På nattvardsbordet kommer Jesus till oss i brödets gestalt – det bröd som på en och samma gång är bröd och Herrens sanna kropp – åt oss att äta med våra läppar, tungor och tänder. Den kristna människans givna söndagsmiddag, det mest påtagliga mötet med Jesus på denna sidan evigheten, måltiden till förnyad styrka att vandra vidare med honom.

Livets bröd, ett bröd till liv. Men inte till jordiskt liv – för det duger oblaten inte långt, den jordiska hungern stillas så väldigt mycket bättre av smörgåsen på kyrkkaffet – i sig en Guds gåva att tacka för. Men det bröd som Herren i sin kärlek räcker oss från bordet här – det är det eviga livets bröd.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.